Kurucu İntifada Kâr Sınırı

MAHKEME	KARAR TARİHİ	SONUÇ
Bölge Adliye Mahkemesi İstanbul BAM 14. Hukuk Dairesi	05.03.2026	Ret

ESAS NO	KARAR NO	İLGİLİ HÜKÜMLER
2022/1394	2026/389	TMK 2, TMK 3, 6762 s. TTK 403, TTK 348, HMK 353/1-b-1

ÖZET

Banka 1991'de kurucu intifa senetlerinin kâr payını 250.000 TL'lik sermaye bölümüyle sınırladı. Senet sahibi 2021'de yokluk tespiti istedi. Daire, sözleşmesel hakların kural olarak tek taraflı sınırlanamayacağını kabul etti; 30 yıllık zımni kabul karşısında iddiayı hakkın kötüye kullanılması saydı.

Bu kararın özeti ve değerlendirmesi
savun.av.tr/kurucu-intifa-kar-payi-siniri-hakkin-kotuye-kullanilmasi-bam-2026-389/ →

Karar metni

Adalet Bakanlığı Bedesten sisteminde yayımlandığı hâliyle, değiştirilmeden aktarılmıştır. Taraf adları kaynakta anonimdir.

T.C.

İSTANBUL

BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ

14. HUKUK DAİRESİ

DOSYA NO: 2022/1394

KARAR NO: 2026/389

TÜRKMİLLETİADINA

İSTİNAFKARARI

İNCELENEN KARARIN

MAHKEMESİ : İSTANBUL 8. ASLİYE TİCARET MAHKEMESİ

TARİHİ: 24/03/2022

NUMARASI: 2021/633 E. - 2022/196 K.

DAVANIN KONUSU: Genel Kurul Kararının Butlanı

Taraflar arasındaki genel kurul kararının butlanı ve yokluğunun tespiti talepli davasının ilk derece mahkemesince yapılan yargılaması sonunda ilamda yazılı nedenlerle davanın reddine dair verilen karara karşı, davacı vekili ve feri müdahil vekili tarafından istinaf yoluna başvurulması üzerine Dairemize gönderilmiş olan dava dosyası incelendi, gereği konuşulup düşünüldü.

TARAFLARIN İDDİA VE SAVUNMALARININ ÖZETİ

Davacı vekili, dava dilekçesinde özetle; davalı şirketin 4 tip hisse senedi bulunduğunu, bunların A,B,C grubu ve kurucu hisse senetleri olduğunu, davacının ise davalı ... Anonim Şirketinin borsada işlem gören 10 adet ...kurucu intifa senedi (...) sahibi olduğunu, davalı şirketin .....'ün vefatından 1991 yılına dek kurucu senetler üzerinde herhangi bir kısıt uygulamaksızın kar payı ödemelerini gerçekleştirdiğini, 31.05.1991 tarihinde yapılan olağanüstü genel kurulda kurucu paylara temettü (nakit kar payı) ödemelerinin 250.000,00-TL ile kısıtlı olarak ödenmesine ilişkin karar alındığını, buna ilişkin esas sözleşme değişikliğinin yapıldığını, değişiklikten sonra ... AŞ Esas Mukavelenamesi'nin "Temettünün dağıtılması" başlıklı 58.maddesinin c) bendinin " Safi kardan yukarıda (a) bendinde yazılı akçeler ile (b) bendinde yazılı birinci temettü payının ayrılmasından sonraki bakiyenin %10'u kurucu paylarına (ödenmiş sermayenin 250 Bin ikiyüzellibin-Türk Liralık bölümü ile sınırlı olarak) %20'si Banka personeline dağıtılır ve %10'u ikinci tertip olağanüstü yedek akçeye ayrılır." şeklinde olduğunu, kararın ....07.1991 tarih ve ..... sayılı Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinin .... sayfasında ilan edildiğini, ancak ...kurucu intifa senetlerinin temettü ödemelerinin 250 Bin-ikiyüzellibin- Türk Liralık - kısıt uygulanmaksızın, bilançoda kâr elde edilen yılın mevcut sermayesi ile ödenmesi gerektiğini, Yargıtayın birçok kararında kurucu intifa senedi sahipleri ile ortaklık arasında sözleşmesel bir ilişki bulunduğunu ve bu nedenle anılan senet sahiplerine tanınan haklarda onların her birinin rızası olmaksızın değişiklik yapılmasının mümkün olmadığını, kurucu intifa senedi sahiplerinin, tamamen anonim ortaklığın dışında yer aldığını ve ortaklığa karşı üçüncü kişi durumunda olduklarını, anonim ortaklığın, esas sözleşme değişikliği ile kurucu intifa senedi sahiplerinin haklarını tek taraflı olarak değiştiremeyeceğini, ...'ün 05.09.1938 tarihinde el yazısıyla ..... Noterliğince onaylanan Ankara 3. Sulh Hukuk Mahkemesince, 938/95 sayılı kararla 26.11.1938 tarihinde açıklanan vasiyetnamede, ...hisselerinin (kurucu, A, B, C Grubu) yazılı şartlarla .....'ne vasiyet edildiğini, bu hisseler arasında 604 adet ...Kurucu (...) senedinin bulunduğunu, vasiyetnamenin somut davada önem arz eden 1. maddesi gereğince hisse senetlerinin, vasiyetin kaleme alındığı tarihteki gibi nemalandırılacağını, ...'ün vasiyeti kaleme aldığı tarihte ...Esas Sözleşmesinde kurucu hisselere kârın yedek akçeler ayrıldıktan sonra %10'unun ödenmesinin yazılı olduğunu, kâr payı dağıtımına ilişkin sınırlama bulunmadığını, ...Esas Sözleşmesinin 58. maddesinin (c) bendinde yer alan nakit kâr payı ödenmesi ile ilgili "ödenmiş sermayenin 250.000 TL'lik bölümü ile sınırlı olarak" ifadesine ilişkin değişikliğin, davalı şirketin 31.05.1991 tarihinde yapılan olağanüstü genel kurul toplantısında ödenmiş sermayenin 250.000 TL'den 2.500.000 TL'ye çıkarılması sırasında gerçekleştiğini, dağıtılacak nakit kâr payının o günkü ödenmiş sermaye tutarı (250.000-TL) ile sınırlandırıldığını, davalı şirketin 2020 yılına ait olağan genel kurul toplantısının 31.03.2021 tarihinde gerçekleştirildiğini, ...AŞ "C grubu" hissesine sahip muvekkilinin de bu toplantıya iştirak ettiğini, müvekkilinin ... senetleri üzerinde uygulanan temettü

kısıtlaması sebebiyle kâr payının dağıtılmasına ilişkin 4. madde için red oyu kullandığını ve muhalefet şerhi düştüğünü, şerhinde "Kurucu intifa senedi temettü ödemeleri sermaye kısıtlamasına tabi olmadan ödenmelidir. Kısıt hukuka aykırıdır. Karara itiraz ediyorum..." ifadelerine yer verdiğini, 1991 tarihli olağanüstü genel kurul toplantısından son olarak yapılan 31.03.2021 tarihli genel kurul toplantısına kadar alınan tüm kâr payı dağıtımına ilişkin kararların hukuka aykırı olduğunu, yok hükmünde olan dava konusu kararın, yıllarca kâr dağıtımı konusunda hakkaniyete aykırı sonuçlara yol açtığını, bu durumun müvekkili ve diğer kurucu intifa senedi sahiplerinin mülkiyet hakkının açıkça ihlali olduğunu ileri sürerek, 31.05.1991 tarihinde yapılan olağanüstü genel kurulda kurucu paylara ödenecek temettüye ilişkin ödenmiş sermayenin 250 Bin ikiyüzellibin-Türk Liralık bölümü ile sınırlı olarak ödenmesi yönündeki değişikliğin yokluğunun, hükümsüzlüğünün tespitine, 31.05.1991 yılından dava tarihine kadar, ...kurucu intifa senedi (...) temettüleri üzerindeki 250.000,00-TL'lik kısıt uygulanmaksızın, bilirkişice hesaplanacak temettünün işleyecek avans faizi ile birlikte davacıya ödenmesine karar verilmesini talep ve dava etmiştir. Mahkemece, davacının alacak talebine ilişkin olarak 24.03.2022 tarihli duruşmada tefrik kararı verilerek talebin ayrı bir esasa kaydına karar verilmiştir. Davalı vekili, savunmasında özetle; davacı tarafından, dava tarihinden 30 yıl önce mevzuata uygun olarak alınan genel kurul kararı ile yapılan ana sözleşme değişikliğinin iptalinin/butlanının istenebilmesinin söz konusu olamayacağını, süre yönünden davanın usulden ve esastan reddi gerektiğini, davacının 1991 yılından beri yürürlükte olmakla hüküm ve sonuçlarını doğurmuş işlemlerle hukuki durumu ve değeri belirli bir kurucu intifa senedi mülkiyeti edinmiş olduğunu, senedin mevcut durumu dışında zorlama ve dayanaksız yorumlarla hak sahipliği iddiasında bulunamayacağını, intifa senedinin tüm mülkiyetini hukuki durum ve sonuçları ile üstelenen davacı tarafından bugün dava edilmesinin hukuki güvenlik ilkesinin ihlali anlamına geldiğini, zaman aşımı def'inde bulunulan kar payı alacakları ve ferilerine ilişkin taleplerinin usulden ve esastan reddini, müvekkili bankanın 31.05.1991 tarihli ana sözleşme değişikliğinin, o dönemin ve bugünün mevzuatına ve içtihadına uygun olduğunu, davacının alacak hakkının kısıtlanmadığını, 250.000 kat daha fazla kar payı elde ettiğini, davacı vekilinin dava dilekçesinde yer verdiği tüm iddiaların gerçek dışı ve hukuki dayanaktan yoksun olduğunu savunarak, davanın reddini istemiştir. Feri Müdahil vekili, müdahale talep dilekçesinde özetle; davaya, davacı taraf yanında katılmak istediklerini, kurucu intifa senetlerine konulan sermaye kısıtının TTK'da yer alan objektif iyi niyet kurallarına aykırı olup, hakkın kötüye kullanımı olduğunu, kurucu intifa senet sahiplerni ile banka arasında sözleşme ilişkisi oldunuğu, bankanın tek taraflı olarak senet sahibinin haklarını azaltıcı kararlar alamayacağını, kurucu intifa senedi sahipleri ile anonim ortaklık tüzel kişsi arasında bir sözleşme ilişkisi olduğunu, kurucu intifa senedi sahiplerine tanınan hakların, anonim ortaklık esas sözleşmesinin bir hükmü niteliğinde olduğunu, söz konusu senetleri sonradan iktisap eden kişilerin de, anonim ortaklık ile senetleri sonradan iktisap eden arasında yapılan bu sözleşeme ile bağlı olduklarını, intifa senedi sahiplerinin, bir sözleşme ile anonim ortaklığın malvarlığına katılanlar durumunda olduğundan, ana sözleşmede aksi açıkça öngörülmediği sürece, bu malvarlığına katılmanın ilk esas sermaye tutarı ile sınırlı olarak kabul edilmesinin mümkün olmadığını, kurucular ve bunların halefleri ile anonim şirket arasındaki ilişkinin ortaklık bağı olmaksızın bir sözleşme ilişkisi olduğunu, kurucu intifa senedi sahiplerinin ortaklığa karşı bir sözleşme tarafı bulunmaları nedeniyle, ana sözleşmede aksine bir hüküm veya kurucu intifa senedi sahiplerinden her birinin

rızası bulunmadıkça ortaklığın ana sözleşmeyi tek taraflı olarak değiştirerek, söz konusu senet sahiplerinin haklarını onların aleyhine değiştiremeyeceğini, ana sözleşmede aksine bir hüküm veya kurucu intifa hakkı sahiplerinden her birinin muvafakatı bulunmadıkça ve karşılıklı anlaşma sağlanmadıkça, şirket genel kurulunun ana sözleşmeyi tek taraflı değiştirerek, kurucu intifa senedi sahiplerine sağladığı haklarını, şirket genel kurulunun alacağı kararlarla ihlal edemeyeceğini, bankanın kurumlara kurucu intifa senetlerine bağlı ödemelerde, sermaye kısıtı olmadan tam ödeme yaptığını, fakat diğer kurucu intifa senet sahiplerine ise, sermaye kısıtı eksik ödeme yaptığını, bu durumun TTK'nın eşit işlem ilkesine ve objektif iyi niyet kurallarına aykırı olduğunu, bankanın kurucu intifa senetlerine konulan sermaye kısıtının, Anayasanın 134.maddesine aykırı olduğunu ve aynı zamanda mülkiyet hakkının ihlali olduğunu, ... ve .... Kurumunun, ...'ün vasiyetten kaynaklı hisse kâr payı alımları ile müvekkilinin sermaye kısıtsız eksiksiz kâr payı alımı haklarına, bütün bu yasal güvencelere karşın, zor alım şeklinde sermaye kısıtı konularak nemaları eksik ödenmeye başlandığını, bunda yasal dayanak olarak BDDK ve SPK'nın gösterildiğini, bu işlemlerin hem iç hukuk düzenine hem de imzacı olunan uluslararası belgelere aykırı olduğunu, söz konusu sermaye kısıtının, ...'ün vasiyetindeki istencine, iradesine ve özüne müdahale etmek mahiyetinde olduğunu, miras hukukuna ve vasiyete aykırı olduğunu, söz konusu sermaye kısıtının, geçerlilik koşullarından olan SPK ve BDDK tarafından onaylanmış olma şartının sağlanmamış olması, bir çok yargı kararına uymaması ile kamu düzenine, TTK'ya ve miras güvencesi ilkesine aykırı olması nedeniyle yok hükmünde olduğunu, tüm bu nedenlerle davanın kabulüe ile ... kurucu intifa senetlerinin nemalarının, sermaye kısıtı olmaksızın tam olarak ödenmesini ve fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla şimdilik 10.000,00-TL'nin müvekkiline ait ... kurucu intifa senetleri temettülerine 250.000,00-TL'lik kısıt uygulanmaksızın 31/05/1991 yılından dava tarihine kadar bilirkişice hesaplanacak işlemiş ve dava tarihinden itibaren işleyecek avans faizi ile birlikte müvekkiline ödenmesine karar verilmesini talep etmiştir.

İLK DERECE MAHKEMESİ KARARININ ÖZETİ

İlk Derece Mahkemesince yapılan yargılama sonucunda; "...Mahkememizin 24/03/2022 tarihli duruşmasında verilen ara kararı ile, davacının alacak talebiyle açmış olduğu davanın eldeki davadan tefriki ile ayrı bir esasa kayıt edilmesine, davaya genel kurul kararının butlanı talebi yönünden devam edilmesin karar verilmiştir. Yine Mahkememizin 24/03/2022 tarihli duruşmasında verilen ara kararı ile, davaya müdahale talebinde bulunan ....'in, davalı bankanın 31/05/1991 tarihli genel kurul kararının butlanı talebine yönelik feri müdahale talebinin kabulüne karar verilmiştir. Dava, davalı bankanın sermaye kısıtlamasına ilişkin 31/05/1991 tarihli genel kurul kararının butlanının tespiti talebine ilişkin bulunmaktadır. Mahkememizce davalı şirketin ticaret sicili kayıtları, ... Ticaret Sicili Gazetesi Müdürlüğü'nden dava konusu 31/05/1991 tarihli genel kurul kararına ilişkin olan 11/07/1991 tarihli ve... sayılı gazete, davacı tarafın hissesini gösterir merkezi kayıt dökümü, davacı tarafın sahip olduğu kurucu hisselere ilişkin davalı şirket kayıtları, davalı bankanın 31/03/2021 tarihli genel kurul toplantı tutanağı ile toplantıda düşülen şerhler ve davalı şirket esas mukavelesi dosyamız arasına alınmıştır. Davalı şirketin 31/05/1991 tarihli genel kurul toplantısında; Eski şekilde temettünün dağıtılması başlıklı c maddesinde, safi kârdan yedek akçeler ile birinci temettü payının ayrılmasından sonraki bakiyenin %10'unun kurucu paylarına dağıtılacağı; yeni şekilde temttünün tağıtılması başlıklı c maddesinde, safi kârdan yedek akçeler ile

birinci temettü payının ayrılmasından sonraki bakiyenin %10'unun kurucu paylarına, ödenmiş sermayenin 250 milyar liralık bölümü ile sınırlı olarak dağıtılacağına ilişkin düzenlemelere yer verilmiştir.Davacının talebi davalı bankanın esas sözleşme değişikliği ile 31/05/1991 yılında alınan temettü(nakit kar payı) ödenmesinin ilk kuruluş sermayesi olan 250.000,00-TL ile kısıtlı olarak ödenmesi kararının mevzuata aykırı olması nedeniyle butlanına yöneliktir. Davacının butlan talebine konu ettiği esas sözleşme değişiklik tarihi 31/05/1991'dir. Davanın açılış tarihi ise sözleşme değişiklik tarihinden yaklaşık 30 yıl sonra olup, 01/10/2021 tarihidir. Davalı banka tarafından dosyaya sunulan 23/12/2021 tarihli müzekkere cevabına göre davacının 10 adet ... hisse senedini 08/08/2005 tarihinde sahip olduğu anlaşılmaktadır. Davacının 2005 yılında hisse senetlerini almasından yaklaşık 16 yıl sonra, 30 yıl kadar önce yapılmış olan esas sözleşme değişikliğinin ilk ana sözleşmeye aykırı olduğunun 30 yıl sonra ileri sürülmesi de 4721 Sayılı TMK'nın 2 ve 3. maddeleri kapsamında hakkın kötüye kullanımı niteliğinde bulunmaktadır(Yargıtay 11. Hukuk Dairesi'nin 07/01/2019 tarih ve 2017/2761 E., 2019/57 K. sayılı kararı). Kaldı ki hisseleri satın alan davacı, hisselerin özelliklerini, üzerinde sermaye kısıtı bulunup bulunmadığı, kar payı verilip verilmediğini bilerek hisseleri satın almış bulunmaktadır. Üzerinde sermaye kısıtı bulunduğu halde söz konusu hisseyi satın alan davacının bunun sonuçlarına katlanması gerektiği bariz olduğu gibi, hisseleri elde ettiği tarihten yaklaşık 15 yıl önce, genel kurul kararının alındığı tarihten yaklaşık 30 yıl sonra, alınan esas sözleşme değişikliği kararının butlanına karar verilmesi talebinin haksız olduğu sonucuna varılmıştır. Bu nedenle davacı tarafın 30/05/1991 tarihli davalı banka genel kurul kararlarının butlanı talebiyle açılan davanın esas yönünden reddine karar verilmiştir." gerekçesiyle, davacı tarafça 31/05/1991 tarihli davalı banka genel kurul kararlarının butlanı talebiyle açılan davanın reddine karar verilmiştir. Bu karara karşı, davacı vekili ve feri müdahil vekilince istinaf başvurusunda bulunulmuştur.

İLERİ SÜRÜLEN İSTİNAF SEBEPLERİ

Davacı vekili, istinaf başvuru dilekçesinde özetle; davacının, davalı şirkette borsada işlem gören 10,000 adet ...kurucu intifa senedi (...) sahibi olduğunu, davacıya ait olan ve işbu davaya konu olan ...kurucu intifa senetlerinin ilk sahibinin davacının halası 1912 doğumlu ... olduğunu, davalının 31.05.1991 tarihinde kurucu paylara temettü (nakit kar payı) ödemelerinin 250.000-TL ile kısıtlı olarak ödenmesine ilişkin karar aldığında müvekkilinin halasının 79 yaşında olduğunu, sağlık sorunları bulunduğunu, bu sebeple genel kurul kararlarını takip edip, itiraz etmesinin mümkün olmadığını, çocukları bulunmayan ve dul olan davacının halasının 2005 yılında tek mirasçısı olan yeğenlerini davacı ve davacının kardeşi ...'i yatırım hesabına ortak yaptığını, böylece müvekkilinin halasına ait ... hisselerinin davacı 1/3, kardeşi 1/3 ve halası 1/3 olmak üzere eşit paylarla ortak olduğunu, davacının halasının 2007 yılında vefatıyla kendisinin 1/3 payının da davacıya ve kardeşine intikal ettiğini, takip eden süreçte davacı ve kardeşi ...'in ... senetleri hakkında bilgi sahibi olmadıkları için portföyü aynen muhafaza ettiğini, daha sonra ortaya çıkan gelişmeler sonucunda müvekkilinin ... hisselerinde bir haksızlığın var olduğunu görüp gerekli hukuki adımları attığını, gerekçeli kararda yer alan müvekkilinin hisseleri 2005 yılında satın aldığı yönündeki ifade gerçeği yansıtmadığını, kaldı ki banka kayıtları incelendiğinde ... senedinin 2005 yılı alış maliyetinin 1 kuruş olduğunun görüleceğini, satın alma durumunun söz konusu olması halinde alış maliyetinin 1 kuruş olamayacağının açık olduğunu, davacının 2005 yılında halasının kendisini ortak yaptığı ve 2007

yılında da halasından miras kalan yatırım hesabındaki senetlerdeki, 1991 yılına ait hukuka aykırı kısıtlama kararını bilmesinin beklenemeyeceğini, senetler üzerindeki kısıt kararlarını araştırma yükümlülüğü de yüklenemeyeceğini, mahkeme kararında geçen davacının kısıtlamayı bildiği ifadesinin gerçeği yansıtmadığını, davacının ... senetlerine ait grafiklerde birden gerçekleşen yükselişler ve ..... 2020 yılında yaptığı basın açıklamalarından sonra fiyatların birden yükselmesi ile ... senetlerini araştırdığını, dava konusu hukuka aykırılıklara muttali olduğunu ve yargı yoluna başvurduğunu, kaldı ki ağır hukuk ihlalleri içeren işlemlerin yokluklarının tespitinin zamanaşımı süresine tabi olmaksızın her zaman talep edilebileceğini, yokluk tespitlerini gerektirecek ağır hukuk ihlallerinin var olduğunun iddia edilmesi ve bu tespitin yapılmasının istenmesi hakkın kötüye kullanımı olarak değerlendirilemeyeceğini, kararın alınmasının üzerinden 30 yıl sonra talepte bulunulmasının hakkın kötüye kullanımı olduğu gerekçesiyle davanın reddedilmesi ve esasa girilmemesi, hukuka açıkça aykırı olan işlemi hukuka uygun hale getirmeyeceğini, yokluk ile malul olan işleme aradan zaman geçmesiyle yasallık kazandırmanın kamu düzenine aykırı olduğunu, kurucu paylara temettü (nakit kar payı) ödemelerinin 250.000 TL ile kısıtlı olarak ödenmesine ilişkin kararın alındığı 31.05.1991 tarihinde yapılan olağanüstü genel kurula kurucu senet sahiplerinin çağrılmadığını, rızalarının alınmadığını, bu sebeple söz konusu kararın yok hükmünde olduğunu, Yargıtay tarafından da kabul edildiği üzere kurucu intifa senedi sahipleri ile anonim ortaklık arasında ortaklık bağı içermeyen sözleşmesel bir ilişki mevcut olduğunu, sözleşmenin hükümlerinin de tarafların karşılıklı muvafakati bulunmadan değiştirilemeyeceğini, somut olayda olağanüstü genel kurul kararıyla getirilen sınırlama ancak tüm kurucu hisse sahiplerinin alacakları bir kararla mümkün olabileceğini, kurucu intifa senedi sahiplerinin onayı alınmadan söz konusu senetlerle ilgili yapılan her türlü sınırlandırmanın yok hükmünde olduğunu, davacının dürüstlük ve iyiniyet kurallarına aykırı bir davranışı bulunmadığını, aksine davalı şirketin kurucu intifa senedi sahiplerinin rızasını almaksızın, kâr payı alma haklarını sınırlandırması borçların yerine getirilmesinde uyulması gereken dürüstlük kuralına da açıkça aykırı olduğunu, 31.05.1991 tarihli ...AŞ Olağanüstü Genel Kurulunda tek taraflı olarak alınan temettülere ilişkin sınırlandırma kararının, kurucu intifa senedi sahiplerinin iradelerini yok saydığı için yoklukla batıl olduğunu, 6762 sayılı eTTK' nın intifa senetlerinin ihdasına ilişkin 402. maddesinin, "Umumi heyet, esas mukavele gereğince veya esas mukaveleyi değiştirerek, bedeli itfa olunan payların sahipleri, alacaklılar, kurucular veya bunlara benzer bir sebeple şirketle ilgili olanlar lehine intifa senetleri ihdasına karar verebilir. İlk esas mukavelede derpiş edilmiş olmadıkça kurucular, lehine intifa senetleri ihdas olunamaz. İntifa senetleri sahipleri, 429 - 432 nci maddelere tabi bulunan bir heyet teşkil ederler. Şu kadar ki; intifa senetlerinin ihdası esnasında daha ağır hükümler konmuş olmadıkça bu heyet kararlarını mevcudun mutlak ekseriyetiyle verir. " şeklinde olduğunu, söz konusu hükümde intifa senedi sahiplerinin bir kurul oluşturduğunun açıkça belirtildiğini, bu kurulun mali haklarını önemli ölçüde zedeleyen sermaye kısıtı uygulaması konusunda alınan kararda söz hakkının olmadığının düşünülemeyeceğini, kurucu menfaatlerinin anonim ortaklıkta kurucular arasındaki bir sözleşmenin ürünü olması, menfaat sahibinin onayı olmaksızın ilgili menfaatlerde bir değişiklik yapılmasına veya menfaatlerin ortadan kaldırılmasına engel olduğunu, kurul sistemi TTK' da kaldırılmış olsa dahi, menfaatlerde değişiklik yapılmak istendiğinde, her hak sahibinin tek tek rızasının alınması zorunluluk arz edeceğini, nitekim Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin 31.05.2001 tarih ve E.2001/3163 K.2001/4878 sayılı kararında özetle; kurucu intifa hakkı sahiplerinden her birinin

rızası bulunmadıkça genel kurulun esas sözleşmeyi tek taraflı olarak değiştirerek, kurucu intifa senedi sahiplerinin haklarını onların aleyhine değiştiremeyeceği, kurucular ve bunların halefleri ile anonim şirket arasındaki ilişkinin ortaklık bağı bulunmayan bir sözleşme ilişkisi olduğu, sözleşmenin taraflarından birinin sözleşmenin kendi iç yapısı içinde aldığı bir kararla diğer tarafın haklarını etkileyebileceği düşünülemeyeceğinden söz konusu genel kurul kararının iptalini istemeden, var olan sözleşme gereğince kâr payı alacağının tahsilinin her zaman talep edilebileceğinin ifade edildiğini, 1991 yılında kurucu senetler için konulan kısıtın ...'ün vasiyetine de açıkça aykırı olduğunu, bunun mahkemece değerledirilmediğini, vasiyeti kaleme aldığı tarihte ...Esas Sözleşmesinde kurucu hisselere kârın yedek akçeler ayrıldıktan sonra %10' unun ödenmesi yazılı olduğunu ve kâr payı dağıtımına ilişkin sınırlama bulunmadığını, vasiyetnamede nakit ve hisse senetlerinin nemalandırılması görevinin, yani vasiyeti tenfiz memurluğu ... tevdi edildiğini, dava konusu açısından önem arz eden ve madde metninde geçen, "şimdiki gibi" ifadesinin vasiyeti tenfiz görevinin, vasiyetin hazırlandığı tarihteki hukuki ve mali şartlara uygun olarak yapılması gerektiğini, tartışmasız şekilde ortaya koyduğunu, TTK'nın kâr payı dağıtımı konusunda kurucu intifa senedi sahiplerini koruyucu hükümler içerdiğini, bu nedenlerle ilk derece mahkemesinin istinafa konu kararının usul ve yasaya aykırı olduğunu belirterek, kararın kaldırılmasına ve davanın kabulüne karar verilmesini istemiştir.

Feri Müdahil vekili, istinaf başvuru dilekçesinde özetle; ağır hukuk ihlalleri içeren kararın ve işlemlerin yokluk ve butlan tespitlerinin istenmesinin hakkın kötüye kullanımı olarak değerlendirilemeyeceğini, mahkeme kararının sürpriz karar yasağı kapsamında olduğunu, Yargıtay kararlarında tüm kurucu intifa senetleri için geçerli olacak şekilde kesin hüküm niteliğinde tespitler yapıldığını, buna göre kurucu intifa senet sahipleri ile banka arasında sözleşme ilişkisi olduğu, kurucu intifa senet sahibinin bankaya karşı 3.kişi alacaklı konumunda olduğu, ana sözleşmede aksine bir hüküm olmadıkça veya kurucu intifa senet sahiplerinin her birinin rızaları bulunmadıkça ortaklığın, ana sözleşmeyi tek taraflı olarak değiştirerek, kurucu intifa senet sahiplerinin haklarını onların aleyhine değiştiremeyeceğini, sözleşmeden kaynaklanan bir hakkın, ilgili tarafın rızası alınmaksızın genel kurul kararıyla tek taraflı olarak ortadan kaldırılamayacağını, davalı bankanın ise Yargıtay'ın yapmış olduğu tespitlerin hiç birini yerine getirmediğini, bu nedenlerle ilk derece mahkemesinin istinafa konu kararının usul ve yasaya aykırı olduğunu belirterek, kararın kaldırılmasına karar verilmesini istemiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE

Dava, davalının 30.05.1991 tarihli olağanüstü genel kurul toplantısında alınan, davalı bankanın kurucu intifa senetlerine yapılacak kâr payı ödemelerinin, ödenmiş sermayenin 250.000 TL'lik kısmı ile sınırlandırılmasına dair kararının ve bu karar ile yapılan ana sözleşme değişikliğinin yokluğunun ve hükümsüzlüğünün tespiti istemine ilişkindir. İlk derece mahkemesince yapılan yargılama sonucunda davanın reddine karar verilmiş; bu karara karşı, davacı ve feri müdahil vekilince, yasal süresi içinde istinaf başvurusunda bulunulmuştur.İstinaf incelemesi, HMK'nın 355. maddesi uyarınca, ileri sürülmüş olan istinaf nedenleriyle ve kamu düzeni yönüyle sınırlı olarak yapılmıştır.Davacı, davalı bankanın 10 adet kurucu intifa senedi sahibi olduğunu, davalının 30.05.1991 tarihli olağanüstü genel kurul toplantısında alınan, davalı banka tarafından kurucu

intifa senetlerine yapılacak kar payı ödemelerinin, ödenmiş sermayenin 250.000 TL'lik kısmı ile sınırlandırılmasına dair kararın ve bu karar ile yapılan ana sözleşme değişikliğinin yok ve hükümsüz olduğunu ileri sürerek, kararın ve ana sözleşme değişikliğinin hükümsüzlüğünün tespiti ile sermaye sınırlandırılması olmaksızın 1991 yılından itibaren hesaplanacak kar payının davalıdan tahsilini talep etmiştir. Davalı ise; ana sözleşme değişikliğine ilişkin kararın alındığı tarihte yürürlükte bulunan mülga 6267 sayılı TTK ve 6102 sayılı TTK'na uygun olduğunu, kurucu intifa senedi sahiplerine ödenecek kar payları yönünden sınırlandırma getirilmesine engel bir yasal düzenlemenin bulunmadığını, Yargıtay içtihatlarının da bu yönde olduğunu, ayrıca davacının 30 yıl önce alınmış bir kararın iptalini talep edemeyeceğini savunmuştur. Mahkemece; davacının 2005 yılında hisse senetlerini almasından yaklaşık 16 yıl sonra, 30 yıl kadar önce yapılmış olan esas sözleşme değişikliğinin ilk ana sözleşmeye aykırı olduğunun 30 yıl sonra ileri sürülmesi de 4721 sayılı TMK'nın 2 ve 3. maddeleri kapsamında hakkın kötüye kullanımı niteliğinde bulunduğu, hisseleri satın alan davacının, hisselerin özelliklerini, üzerinde sermaye kısıtı bulunup bulunmadığı, kar payı verilip verilmediğini bilerek hisseleri satın aldığını, üzerinde sermaye kısıtı bulunduğu halde söz konusu hisseyi satın alan davacının bunun sonuçlarına katlanması gerektiği belirtilerek davanın reddine karar verilmiştir.Mahkemece, davacının alacak talebine ilişkin olarak 24.03.2022 tarihli duruşmada bu talebin tefrik edilerek ayrı bir esasa kaydına karar verilmiştir. Bu sebeple uyuşmazlık konusu, davalının 30.05.1991 tarihli olağanüstü genel kurul toplantısında alınan, davalı banka tarafından kurucu intifa senetlerine yapılacak kâr payı ödemelerinin, ödenmiş sermayenin 250.000 TL'lik kısmı ile sınırlandırılmasına dair kararın ve bu karar ile yapılan ana sözleşme değişikliğinin usul ve yasaya aykırı olup olmadığı noktasında toplanmaktadır. Davalı bankanın ana sözleşmesinin 22. maddesi ile kurucu intifa senedi çıkarılmasının kabul edildiği, kuruluş tarihindeki ana sermayesinin 1.000.000 TL olduğu, 31.05.1991 yılında yapılan ana sözleşme değişikliği ile kurucu intifa senetlerine ödenecek kâr payının 250.000 TL sermaye ile sınırlandırılmasına karar verildiği görülmektedir.

Davalı bankanın 23.12.2021 tarihli müzekkere cevabına göre davacının kurucu intifa senetlerine sahipliğine ilişkin olarak; ...'ın kaydileştirme başvurusu üzerine davacı adına açılan yatırım hesabına 23.03.2000 tarihinde 10 adet kurucu intifa senedi (...) payının alacak kaydedildiği, ...'ın belirtilen hesabından 08.08.2005 tarihinde dava ve davacının kardeşi adlarına açılmış bulunan müşterek hesaba 10 adet hissenin virmanlanarak aktarıldığı, 13.07.2016 tarihinde müşterek hesapta izlendiği belirtilmiştir. Gerek davalı yazısı, gerek davacı vekilinin istinaf dilekçesindeki beyanları gerekse davacı tarafça sunulan veraset ilamına göre davacının söz konusu paya 2005 yılında mirasçısı olduğu halası ile birlikte sahip olduğu, halasının 2005 tarihinden önce pay sahipliğinin başladığı, halasının vefatıyla onun payının yarısına da sahip oluğu, sonuç olarak davacın 10 adet kurucu intifa payı sahip olduğu anlaşılmaktadır.

Kurucu intifa senetleri, intifa senetlerinin özel bir türünü oluşturur. İntifa senetleri sahibine sadece malvarlıksal haklar sağlayan, pay senetlerinin aksine şirkette herhangi bir payı temsil etmeyen, pay sahipliği hakkı sağlamayan senetlerdir. Bu bakımdan senet sahibine malvarlığı, yönetim, denetleme ve bilgi hakları vermez. Fakat, kâra veya tasfiye bakiyesine katılma hakkı sağlar. Kurucu intifa senedi sahipleri ile anonim ortaklık arasındaki ilişki ortaksal değil, sözleşmesel nitelikte bir ilişkidir. Diğer bir deyişle, anonim ortaklıkta kurucu intifa senedi sahipliği ile pay sahipliği sıfatları

tamamen farklı iki kurumdur. Dolayısıyla sözleşmesel bir ilişkinin, kural olarak taraflardan birinin, tek yanlı beyanı ile ortadan kaldırılması mümkün olmadığı için, kurucu intifa senedi sahiplerinin onayı olmaksızın anonim ortaklığın ortaksal bir işlemi ile kurucu intifa senetlerini ortadan kaldırması, itfa etmesi veya sınırlaması mümkün değildir. Zira, kurucu intifa senedi sahipleri tamamıyla anonim ortaklığın dışında, anonim ortaklığa göre üçüncü kişi konumundadır. İntifa senedinin içerdiği hak senedin ilk sahibi ile şirket arasında sözleşmeye dayanır ve bu bakımdan ilişki ortaksal değil sözleşmesel bir ilişkidir. Hak sahibi şirket karşısında üçüncü kişi belirli şartların gerçekleşmesi hâlinde alacaklı konumundadır (Yargıtay 11. HD'nin 15.06.2016 tarih ve 2015 / 14641 E. - 2016/6636 K).

6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 403.maddesinde de ''İntifa senetleri, sahiplerine azalık hakları verilemez; ancak safi kazanca veya tasfiye neticesine iştirak yahut yeni çıkarılacak hisse senetlerini alma hakları tanınabilir.'' hükmü bulunmakta olup, anılan hükümden anlaşıldığı üzere ihraç edilen intifa senetleri, sahiplerine şirketin safi kârına, tasfiye bakiyesine iştirak hakkı gibi haklar verebilen, bu nedenle mali nitelikte haklar sağlayan, anonim şirkette herhangi bir payı ve dolayısıyla ortaksal hakları temsil etmeyen, sahiplerine azalık hakkı vermeyen senetlerdir.Somut olayda davalı banka tarafından 31.05.1991 tarihinde şekli anlamda bir genel kurul kararı mevcut olup, davacının kurucu intifa senedini edindiği tarih itibariyle davalı banka tarafından kurucu intifa senedi olan hak sahiplerine 30 yıldır aynı sermaye miktarı ile sınırlı şekilde kâr payı ödemesi yapıldığı, davacının kurucu intifa senedini mevcut hâliyle aldığı ve sınırlı şekilde yapılan kâr payı ödemesine ilişkin uygulamanın önceki hak sahibi tarafından hiçbir itiraz ileri sürülmeyerek zımni olarak kabul edildiği ve davacı tarafından da edinildiği tarihten bu yana kabul edildiği gözetildiğinde 30 yıl sonra temettü ödemesine ilişkin ana sözleşme değişikliğinin yok hükmünde ve hükümsüz olduğunun ileri sürülmesi TMK'nın 2 ve 3. maddeleri kapsamında hakkın kötüye kullanılması niteliğindedir (Aynı konuda Yargıtay 11.Hukuk Dairesinin 27.03.2025 tarihli ve 2024/2043 Esas, 2025/2189 Karar sayılı kararı). Davacının payın ilk sahibi halasının yaşlı ve hasta olması sebebiyle bu genel kuruldan haberdar olamayacağı yönündeki iddiasına itibar edilmesi mümkün değildir. Bu sebeple aksi yöndeki istinaf sebepleri yerinde görülmemiştir.Davacı tarafından 1991 yılında alınan kararın .....'ün vasiyetini ve Anayasa'yı ilgilendirdiği ileri sürülmüş ise de ....'e ait kurucu intifa senetleri ile ilgili hak sahipliği davacıya ait olmadığından, davalı bankanın kâr payı ödemesinin 250.000 TL ile sınırlandırılmasına yönelik ana sözleşme değişikliğinin butlan sebebiyle batıl olmasını gerektirecek bir sebep bulunmadığı anlaşılmış olup mahkemece 31.05.1991 tarihli genel kurul toplantısında ana sözleşmenin 58. maddesinde değişiklik yapılmasına ilişkin kararın ve ana sözleşme değişikliğinin yok ve hükümsüz olduğunun tespiti isteminin reddine karar verilmesinde bir isabetsizlik görülmemiştir. Davacının yanında feri müdahil olarak davaya katılan feri müdahil vekilinin istinaf başvurusunun da aynı gerekçelerle reddine karar verilmiştir. Açıklanan bu nedenlerle, HMK'nın 353/1.b.1 maddesi uyarınca dosya üzerinden yapılan istinaf incelemesi sonucunda, ilk derece mahkemesinin istinafa konu kararı usul ve yasaya uygun olup davacı ve feri müdahil vekillerinin istinaf sebepleri yerinde görülmediğinden, davacı vekilinin ve feri müdahil vekilinin istinaf başvurularının esastan reddine dair aşağıdaki hüküm verilmiştir.

HÜKÜM:Yukarıda açıklanan gerekçelerle;

1-HMK'nın 353/1.b.1. maddesi uyarınca, davacı ve feri müdahil vekillerinin istinaf başvurularının esastan reddine,

2-Davacı tarafından yatırılan istinaf başvuru ve peşin karar harçlarının Hazineye gelir kaydına, bakiye 651,30 TL istinaf karar harcının davacıdan tahsiline,

3-Feri Müdahil tarafından yatırılan istinaf başvuru ve peşin karar harçlarının Hazineye gelir kaydına, bakiye 651,30 TL istinaf karar harcının feri müdahilden tahsiline,

4-Başvuranlarca yapılan kanun yolu giderlerinin kendilerinin üzerinde bırakılmasına,

5-Gerekçeli kararın Dairemiz Yazı İşleri Müdürlüğünce taraf vekillerine tebliğine dair;

HMK'nın 353/1.b.1 maddesi uyarınca dosya üzerinden yapılan istinaf incelemesi sonucunda, 05.03.2026 tarihinde, oy birliğiyle ve temyizi kabil olmak üzere karar verildi.